

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІННОВАТИКИ,
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту
інноватики, природокористування та
інфраструктури

Василь БРИЧ
"28" _____ 2023 р.

Директор навчально-наукового інституту
новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ
"28" _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
"28" _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Організація туризму»
ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – 27 Транспорт
спеціальність – 275 Транспортні технології (за видами)
спеціалізація – 275.03 Транспортні технології (на автомобільному
транспорті)
освітньо-професійна програма – Транспортні технології (на
автомобільному транспорті)

кафедра транспорту і логістики

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	ІРС, год.	Тренінг, КПЗ год.	Самостійна робота студ., год.	Разом, год.	Залік (семестр)	Екзамен (семестр)
Денна	I	2	30	15	5	4	66	120	2	-
Заочна	I	2	8	4	-	-	108	120	2	-

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робочу програму підготувала старший викладач кафедри транспорту і логістики, к.е.н., Наталія ГАЛИШ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри транспорту і логістики, протокол № 1 від 28.09.2023 р.

Зав. кафедри
д-р техн. наук, професор

Павло ПОПОВИЧ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 275 Транспортні технології (за видами), протокол № 1 від 28.09.2023 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності
д-р техн. наук, професор

Павло ПОПОВИЧ

Гарант ОПІ
д-р техн. наук, професор

Павло ПОПОВИЧ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ»

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ»

Дисципліна «Організація туризму»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Галузь знань – 27 Транспорт	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність – 275 Транспортні технології (за видами)	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 120		Самостійна робота: <i>Денна – 66 год.</i> <i>Заочна – 108 год.</i> Індивідуальна робота <i>Денна –</i> <i>5 год.</i> <i>Заочна – - год.</i> Тренінг, КПЗ: <i>Денна – 4 год.</i> <i>Заочна – - год.</i>
Тижневих годин – 8, з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – Залік

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями й формування практичних навичок стосовно створення, організації та діяльності туристського підприємства.

2.2. Завдання вивчення дисципліни.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення та оволодіння практичними навичками щодо принципів створення та виконання програм перебування туристів;
- здобуття практичних навичок формування асортименту туристичного продукту (турів), етапів планування туристичних подорожей, їх програмного забезпечення;
- оволодіння знаннями щодо сучасного стану ринку перевезень туристів на авіатранспорті, класів перельоту, системи тарифікації та пільг на послуги, технології обслуговування туристів і організації чартерних рейсів;
- набуття професійних знань та навичок щодо технології та організації туристичних подорожей, страхування в туризмі;
- оформлення різних видів туристичних документів;
- визначення прав і обов'язків туристів, умов виконання претензійної роботи в туризмі, параметрів створення турпродукту підприємства, умов бронювання туристичного обслуговування;
- отримання знань і вмінь щодо принципів формування програм перебування туристів, включення різновидів програмних заходів відповідно до: мети подорожі, запитів споживачів, сезонності, атрактивності маршруту тощо;
- оволодіння навичками організації обслуговування клієнтів туристичного агентства, методами обслуговування, професійними стандартами якісного обслуговування;
- організації туристичного обслуговування (контроль, облік, розрахунки);
- організації різних видів подорожей, концепцій обслуговування, різних типів туристів тощо.

2.5. Результати навчання.

Основні результати навчання полягають в ознайомленні студентів з методологічними і методичними питаннями організації діяльності туристських підприємств, аналізі світового досвіду й ознайомленням із сучасним станом туристичної сфери в Україні, необхідністю оптимізації туристичних потоків за умов формування агресивного конкурентного середовища.

Проведення лекційних занять передбачає викладення студентам основних питань методології формування і реалізації концепції планування та організації туризму відповідно до програми дисципліни і робочого плану, звертаючи головну увагу на необхідності творчого використання напрацьованого методичного інструментарію організації діяльності підприємства туристичної галузі та використання ситуаційного підходу при виробленні та обґрунтуванні управлінських альтернатив.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність категорій «послуга», «туристські послуги», «рекреаційні послуги» та «транспортні послуги»;
- специфіку надання туристських послуг;
- типологію рекреаційних підприємств та їх послуги;
- понятійний та категорійний апарат щодо організації туристичних подорожей та перевезень;
- організацію транспортних послуг та реалізацію транспортних подорожей;
- організаційно-правові аспекти у сфері регулювання туристських послуг.
- основи укладання договорів на туристичне обслуговування та договорів страхування під час туристичних подорожей;
- сутність та види туристичних формальностей та порядок їх виконання;
- правила поведінки та безпеки туристів під час подорожей;
- сучасні технології бронювання та організації туристичного обслуговування;

вміти:

- розробляти турпродукт із подальшою реалізацією його на туристичному ринку;
- аналізувати існуючий рекреаційний потенціал територій щодо здійснення того чи іншого виду рекреаційної діяльності, користуючись статистичною та плановою документацією та стандартними методиками;
- розробляти міжнародні та місцеві туристські маршрути з використанням транспортного забезпечення;
- грамотно складати угоди щодо надання туристичних послуг.
- застосовувати правила та моделі формування програм туристичного обслуговування;
- застосовувати нові форми та методи обслуговування в туризмі;
- розробляти та обґрунтовувати основні напрями удосконалення та підвищення ефективності організації роботи суб'єктів туристичної індустрії, документального їх забезпечення;
- застосовувати правила та порядок оформлення туристичних документів, виконання всіх видів туристичних формальностей;
- реалізовувати технології та організації туристичних подорожей; страхування в туризмі; оформлення різних видів туристичних документів;
- визначати права і обов'язків туристів, умови виконання претензійної роботи в туризмі; параметри створення турпродукту підприємства, форм активізації туристів, умов бронювання туристичного обслуговування.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ» ЗА МОДУЛЯМИ Й ТЕМАМИ

Тематичний план дисципліни «Організація туризму» складається з двох модулів, кожен з яких містить по два змістових модулі, що об'єднують у собі відносно окремі самостійні блоки дисципліни, які логічно пов'язують кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТУРИСТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Тема 1. Туризм як сфера підприємницької діяльності: поняття, організація, види та фактори, що на нього впливають

Сутність поняття «організація туризму». Сутність туризму. Особливості туризму як об'єкта керування. Сучасні підходи до визначення туризму. Місце і роль туризму в економіці країни. Переваги організованого туризму і перспективи його розвитку. Понятійний апарат туризму. Існуюча система класифікації туризму. Соціальна, гуманітарна й економічна функції туризму. Туризм, як соціально-економічна система. Фактори, що впливають на розвиток туризму. Характеристика туристських ресурсів України.

Тема 2. Організація державного керування туристською діяльністю в Україні та міжнародна практика

Державні органи регулювання туристської діяльності в Україні. Туристська політика в Україні та її основні положення. Основні законодавчі й нормативно-правові акти у сфері туризму, що діють в Україні. Основні важелі впливу держави на туристську діяльність. Сутність туристських формальностей. Паспортно-візові формальності. Митні формальності. Валютні формальності. Страхові формальності. Права й обов'язки туристів.

Міжнародні організації, які координують туристську діяльність. Основні міжнародні документи, що регламентують туристську діяльність. Міжнародні відносини України у сфері туризму.

Тема 3. Туристське підприємство як суб'єкт господарювання, його основні цілі та організаційні засади створення

Загальна характеристика підприємства, мета його функціонування. Види підприємств. Поняття про зовнішнє і внутрішнє середовище підприємства. Напрями діяльності підприємств. Основні цілі створення і функціонування туристських підприємств. Види туристських підприємств та їх особливості. Принципи організації їх діяльності. Ресурсне забезпечення туристського підприємства. Перспективи розвитку туристських підприємств в Україні.

Вибір організаційно-правової форми туристського підприємства. Обґрунтування організаційної структури керування туристським підприємством. Розробка засновницьких документів, державна реєстрація і організаційне оформлення туристського підприємства. Характеристика засновницьких документів для туристських підприємств.

Тема 4. Характеристика основних технологічних процесів на туристських підприємствах

Поняття про технологію роботи підприємств і технологічні процеси. Технологічні аспекти формування туристських послуг і доставки туристського продукту до споживача. Організація обслуговування клієнтів туристської фірми. Особливості організації спеціалізованих видів туризму. Основні проблеми організації спеціалізованих видів туризму. Правила організації і проведення заходів виставочної індустрії. Основні цілі й завдання участі туристських підприємств у виставках

Тема 5. Керування туристським підприємством.

Планування роботи туристського підприємства. Маркетингова діяльність й реалізація збутової політики туристського підприємства. Організація рекламної діяльності туристського підприємства. Керування персоналом туристського підприємства. Основні принципи організації праці на туристському підприємстві. Фінансово-економічна робота на туристському підприємстві. Організація обліку й звітності на туристському підприємстві.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ТУРИСТСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

Тема 6. Ліцензування та сертифікація у туризмі. Національні та міжнародні стандарти

Необхідність і цілі ліцензування. Основні визначення з ліцензування. Нормативно-правова база ліцензування. Порядок оформлення ліцензій. Умови ліцензування. Контроль за дотриманням ліцензійних умов.

Сутність сертифікації. Цілі сертифікації. Види сертифікації. Порядок і правила сертифікації туристських послуг. Сертифікат відповідності туристських послуг. Державна система сертифікації УкрСЕПРО. Контроль за відповідністю якості послуг в галузі туризму.

Цілі та завдання стандартизації. Об'єкт, предмет, область і рівні стандартизації. Міжнародні органи стандартизації. Національна система стандартизації. Основні стандарти, що діють в галузі туризму. Взаємозв'язок стандартизації туристських послуг та їх якості.

Тема 7. Туристський продукт, етапи створення, особливості його створення, просування та реалізації

Визначення турпродукту і туроперейтинга. Властивості турпродукту. Єдині вимоги до турпродукту. Проектування турпродукту. Формування турпродукту. Просування турпродукту. Реалізація турпродукту.

Структура туристської індустрії. Функції туроператорів, як суб'єктів туристської індустрії. Поняття про концепцію генералізації турпродукту та його життєвий цикл. Параметричний опис складових якості турпродукту. Принципи та інструменти керування якістю турпродукту.

Тема 8. Ринок туристських послуг в сучасних умовах господарювання

Сучасний туристський ринок. Особливості його функціонування та перспективи розвитку. Характерні особливості туристських ринків різних регіонів світу. Туристський попит і туристська пропозиція, їх особливості. Конкуренція як основний стимул розвитку туристської індустрії. Конкурентні переваги туристських підприємств. Якість турпродукту – основа конкурентоспроможності туристського підприємства.

Основні напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємств туристської індустрії. Глобалізація економіки і вибір нових організаційних форм керування суб'єктами індустрії туризму. Особливості інтеграційних процесів в керуванні суб'єктами туристської індустрії. Основні положення концепції корпоративних туристських продуктів. Об'єднання туроператорів і турагентів. Об'єднання туристів. Цілі та завдання основних світових і регіональних туристських об'єднань та організацій. Характеристика існуючих туристських об'єднань в Україні.

Тема 9. Договірні відносини в туризмі

Загальна характеристика договірної роботи. Вимоги до укладання договорів. Договірні відносини між туристськими підприємствами. Договірні відносини між туристськими підприємствами і підприємствами зовнішнього середовища. Договірні відносини між туристськими підприємствами і споживачами туристських послуг. Характеристика договірних документів у галузі туризму.

Транспорт, як засіб забезпечення туристської діяльності. Характеристика транспортної системи країни. Місце і роль транспорту в організації туристської діяльності. Порядок взаємодії туристських і транспортних підприємств.

Поняття екскурсійного обслуговування. Характеристика установ, які здійснюють екскурсійне обслуговування. Функціональні напрями роботи підприємств з екскурсійного обслуговування. Організація взаємодії туристських підприємств з підприємствами екскурсійного обслуговування. Перспективи розвитку екскурсійного обслуговування в Україні.

Тема 10. Організація надання послуг розміщення в туризмі

Класифікація засобів розміщення. Стисла характеристика засобів розміщення. Загальні вимоги до засобів розміщення. Особливості розміщення туристів у транспортних турах. Організація взаємодії туристських підприємств з підприємствами – засобами розміщення.

Організація надання основних послуг і додаткового сервісу в готелях. Класифікація номерного фонду в готелях. Призначення громадських приміщень в готелях. Організація управління готельним комплексом. Керування безпекою клієнтів і співробітників готелів. Керування якістю готельних послуг. Поняття про готельні ланцюги. Стратегія і проблематика розвитку готельного господарства.

Тема 11. Організація надання послуг харчування в туризмі

Загальна характеристика і типи систем громадського харчування. Режими харчування туристів. Організація харчування туристів у засобах розміщення. Особливості організації харчування туристів у транспортних турах і під час екскурсійного обслуговування. Ресторанна концепція харчування. Поняття про

ресторанні ланцюги. Організація взаємодії туристських підприємств з підприємствами харчування.

Технологія роботи підприємств харчування. Кухня – виробничий центр підприємств харчування. Загальні вимоги до персоналу підприємств харчування. Організація системи безпеки на підприємствах харчування. Меню, його види та функції.

Тема 12. Страхування в туризмі

Сутність і основні поняття страхування. Загальна характеристика системи страхування. Сучасний стан страхового ринку України. Розвиток окремих видів страхування. Види страхування, що застосовуються в туризмі. Характеристика ризиків у туристській діяльності. Особливості прояву ризиків туристського підприємства. Ризики туристів. Місце страхування серед методів керування ризиками в туристській діяльності. Розробка програм страхування ризиків для туристського підприємства. Укладання договорів між туристськими підприємствами і страховими компаніями. Ефективність страхування в туризмі.

Тема 13. Надання супутніх послуг у системі туристської індустрії

Економічна природа санаторно-курортних послуг. Принципи організації санаторно-курортного лікування. Сучасний стан санаторно-курортного комплексу України. Організація взаємодії туристських підприємств з санаторно-курортними підприємствами. Перспективи розвитку санаторно-курортного комплексу України.

Характеристика основних напрямків автоматизації роботи туристських підприємств. Програмне забезпечення туристських подорожей. Інтернет/інтранет – технології в туризмі. Основні фактори підвищення ефективності роботи туристських підприємств при застосуванні інформаційних технологій. Переваги й недоліки інформаційних технологій, що використовуються в туризмі.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ»

(денна форма навчання)

	Кількість годин					
	Лекції	Прак-тичні заняття	Самостій-на робота	Індиві-дуальна робота	Тренінг, КПІЗ	Контрольні заходи
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТУРИСТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ						
Тема 1. Туризм як сфера підприємницької діяльності: поняття, організація, види та фактори, що на нього впливають	2	1	4	2	2	Поточне опитування
Тема 2. Організація державного керування туристською діяльністю в Україні та міжнародна практика	4	2	6			Поточне опитування
Тема 3. Туристське підприємство як суб'єкт господарювання, його основні цілі та організаційні засади створення	2	1	4			Поточне опитування
Тема 4. Характеристика основних технологічних процесів на туристських підприємствах	2	1	4			Поточне опитування
Тема 5. Керування туристським підприємством	2	1	6			Поточне опитування
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ТУРИСТСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ						
Тема 2. Організація державного керування туристською діяльністю в Україні та міжнародна практика	4	2	4	3	2	Поточне опитування
Тема 3. Туристське підприємство як суб'єкт господарювання, його основні цілі та організаційні засади створення	2	1	4			Поточне опитування
Тема 4. Характеристика основних технологічних процесів на туристських підприємствах	2	1	6			Поточне опитування
Тема 5. Керування туристським підприємством	2	1	4			Поточне опитування
Тема 1. Туризм як сфера підприємницької діяльності: поняття, організація, види та фактори, що на нього впливають	2	1	6			Поточне опитування
Тема 11. Організація надання послуг харчування в туризмі	2	1	6			Поточне опитування
Тема 12. Страхування в туризмі	2	1	6			Поточне опитування
Тема 13. Надання супутніх послуг у системі туристської індустрії	2	1	6	Поточне опитування		
Разом	30	15	66	5	4	

(заочна форма навчання)

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТУРИСТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ					
Тема 1. Туризм як сфера підприємницької діяльності: поняття, організація, види та фактори, що на нього впливають	-	-	8		
Тема 2. Організація державного керування туристською діяльністю в Україні та міжнародна практика	1	-	8		
Тема 3. Туристське підприємство як суб'єкт господарювання, його основні цілі та організаційні засади створення	1	1	8		
Тема 4. Характеристика основних технологічних процесів на туристських підприємствах	1	-	8		
Тема 5. Керування туристським підприємством	1	-	8		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ТУРИСТСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ					
Тема 2. Організація державного керування туристською діяльністю в Україні та міжнародна практика	-	-	10		
Тема 3. Туристське підприємство як суб'єкт господарювання, його основні цілі та організаційні засади створення	1	1	8		
Тема 4. Характеристика основних технологічних процесів на туристських підприємствах	1	1	8		
Тема 5. Керування туристським підприємством	1	-	8		
Тема 1. Туризм як сфера підприємницької діяльності: поняття, організація, види та фактори, що на нього впливають	-	-	8		
Тема 11. Організація надання послуг харчування в туризмі	1	1	8		
Тема 12. Страхування в туризмі	-	-	8		
Тема 13. Надання супутніх послуг у системі туристської індустрії	-	-	10		
Разом	8	4	108		

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ТУРИСТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Практичне заняття № 1.

Туризм як сфера підприємницької діяльності: поняття, організація, види та фактори, що на нього впливають

1. Сутність поняття «організація туризму».
2. Особливості туризму як об'єкта керування. Сучасні підходи до визначення туризму.
3. Місце і роль туризму в економіці країни. Переваги організованого туризму і перспективи його розвитку.
4. Понятійний апарат туризму.
5. Існуюча система класифікації туризму.
6. Соціальна, гуманітарна й економічна функції туризму.
7. Фактори, що впливають на розвиток туризму.

Практичне заняття № 2.

Організація державного керування туристською діяльністю в Україні та міжнародна практика

1. Державні органи регулювання туристської діяльності в Україні. Туристська політика в Україні та її основні положення.
2. Основні важелі впливу держави на туристську діяльність.
3. Сутність туристських формальностей. Паспортно-візові формальності. Митні формальності. Валютні формальності. Страхові формальності.
4. Права й обов'язки туристів.
5. Міжнародні організації, які координують туристську діяльність. Міжнародні відносини України у сфері туризму.

Практичне заняття № 3.

Туристське підприємство як суб'єкт господарювання, його основні цілі та організаційні засади створення

1. Загальна характеристика підприємства, мета його функціонування. Види підприємств.
2. Поняття про зовнішнє і внутрішнє середовище підприємства.
3. Види туристських підприємств та їх особливості. Принципи організації їх діяльності. Ресурсне забезпечення туристського підприємства. Перспективи розвитку туристських підприємств в Україні.
4. Вибір організаційно-правової форми туристського підприємства.
5. Розробка засновницьких документів, державна реєстрація і організаційне оформлення туристського підприємства. Характеристика засновницьких документів для туристських підприємств.

Практичне заняття № 4.

Характеристика основних технологічних процесів на туристських підприємствах

1. Поняття про технологію роботи підприємств і технологічні процеси. Технологічні аспекти формування туристських послуг і доставки туристського продукту до споживача.
2. Організація обслуговування клієнтів туристської фірми.
3. Особливості організації спеціалізованих видів туризму.
4. Правила організації і проведення заходів виставочної індустрії. Основні цілі й завдання участі туристських підприємств у виставках

Практичне заняття № 5.

Керування туристським підприємством

1. Планування роботи туристського підприємства.
2. Маркетингова діяльність й реалізація збутової політики туристського підприємства.
3. Організація рекламної діяльності туристського підприємства.
4. Керування персоналом туристського підприємства. Основні принципи організації праці на туристському підприємстві.
5. Фінансово-економічна робота на туристському підприємстві. Організація обліку й звітності на туристському підприємстві.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ТУРИСТСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

Практичне заняття № 6.

Ліцензування та сертифікація у туризмі. Національні та міжнародні стандарти

1. Необхідність і цілі ліцензування. Основні визначення з ліцензування. Нормативно-правова база ліцензування.
2. Порядок оформлення ліцензій. Умови ліцензування. Контроль за дотриманням ліцензійних умов.
3. Сутність сертифікації. Цілі сертифікації. Види сертифікації.
4. Порядок і правила сертифікації туристських послуг. Сертифікат відповідності туристських послуг. Державна система сертифікації УкрСЕПРО.
5. Контроль за відповідністю якості послуг в галузі туризму.
6. Цілі та завдання стандартизації. Основні стандарти, що діють в галузі туризму. Взаємозв'язок стандартизації туристських послуг та їх якості.

Практичне заняття № 7.

Туристський продукт, етапи створення, особливості його створення, просування та реалізації

1. Визначення турпродукту і туроперейтинга. Властивості турпродукту. Єдині вимоги до турпродукту.
2. Проектування турпродукту. Формування турпродукту. Просування турпродукту. Реалізація турпродукту.
3. Структура туристської індустрії. Функції туроператорів, як суб'єктів туристської індустрії.
4. Поняття про концепцію генералізації турпродукту та його життєвий цикл. Параметричний опис складових якості турпродукту. Принципи та інструменти керування якістю турпродукту.

Практичне заняття № 8.

Ринок туристських послуг в сучасних умовах господарювання

1. Сучасний туристський ринок. Особливості його функціонування та перспективи розвитку. Характерні особливості туристських ринків різних регіонів світу.
2. Туристський попит і туристська пропозиція, їх особливості. Конкуренція як основний стимул розвитку туристської індустрії.
3. Конкурентні переваги туристських підприємств. Якість турпродукту – основа конкурентоспроможності туристського підприємства.
4. Основні напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємств туристської індустрії. Глобалізація економіки і вибір нових організаційних форм керування суб'єктами індустрії туризму.
5. Особливості інтеграційних процесів в керуванні суб'єктами туристської індустрії. Основні положення концепції корпоративних туристських продуктів. Об'єднання туроператорів і турагентів.

Практичне заняття № 9.

Договірні відносини в туризмі

1. Загальна характеристика договірної роботи. Вимоги до укладання договорів. Договірні відносини між туристськими підприємствами та іншими суб'єктами ринку.
2. Транспорт, як засіб забезпечення туристської діяльності. Характеристика транспортної системи країни. Місце і роль транспорту в організації туристської діяльності. Порядок взаємодії туристських і транспортних підприємств.
3. Поняття екскурсійного обслуговування. Характеристика установ, які здійснюють екскурсійне обслуговування. Функціональні напрями роботи підприємств з екскурсійного обслуговування.

Практичне заняття № 10.

Організація надання послуг розміщення в туризмі

1. Класифікація засобів розміщення. Організація взаємодії туристських підприємств з підприємствами – засобами розміщення.
2. Організація надання основних послуг і додаткового сервісу в готелях. Класифікація номерного фонду в готелях. Призначення громадських приміщень в готелях.
3. Організація управління готельним комплексом. Керування безпекою клієнтів і співробітників готелів. Керування якістю готельних послуг. Поняття про готельні ланцюги. Стратегія і проблематика розвитку готельного господарства.

Практичне заняття № 11.

Організація надання послуг харчування в туризмі

1. Загальна характеристика і типи систем громадського харчування. Особливості організації харчування туристів у транспортних турах і під час екскурсійного обслуговування. Ресторанна концепція харчування. Поняття про ресторани ланцюги
2. Організація взаємодії туристських підприємств з підприємствами харчування.
3. Технологія роботи підприємств харчування. Загальні вимоги до персоналу підприємств харчування. Організація системи безпеки на підприємствах харчування. Меню, його види та функції.

Практичне заняття № 12.

Страховання в туризмі

1. Сутність і основні поняття страхування. Загальна характеристика системи страхування. Сучасний стан страхового ринку України.
2. Розвиток окремих видів страхування. Види страхування, що застосовуються в туризмі. Характеристика ризиків у туристській діяльності.
3. Особливості прояву ризиків туристського підприємства. Ризики туристів. Місце страхування серед методів керування ризиками в туристській діяльності.
4. Розробка програм страхування ризиків для туристського підприємства. Укладання договорів між туристськими підприємствами і страховими компаніями. Ефективність страхування в туризмі.

Практичне заняття № 13.

Надання супутніх послуг у системі туристської індустрії

1. Економічна природа санаторно-курортних послуг. Принципи організації санаторно-курортного лікування. Сучасний стан санаторно-курортного комплексу України.
2. Організація взаємодії туристських підприємств з санаторно-курортними підприємствами. Перспективи розвитку санаторно-курортного комплексу України.
3. Характеристика основних напрямків автоматизації роботи туристських підприємств. Інтернет/інтранет – технології в туризмі. Основні фактори підвищення ефективності роботи туристських підприємств при застосуванні інформаційних технологій.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) студентів передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни і застосування їх при вирішенні конкретних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами. Тематику КПЗ наведені в розділі 2.6.1 та 2.6.2.

Тему КПЗ з дисципліни «Організація туризму» студент вибирає і погоджує з викладачем на початку кожного семестру. Розробку КПЗ студент виконує самостійно. Студент має надати КПЗ для перевірки наприкінці семестру, але не пізніше терміну проведення підсумкового модульного контролю. Оцінка за виконання КПЗ враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Тематика КПЗ має проблемний характер. Студент має право запропонувати свою тему й узгодити її з викладачем.

У процесі виконання КПЗ студент має опрацювати не менше десяти літературних джерел з посиланнями на використання певної інформації з них у тексті роботи. При цьому робота повинна мати творчий характер і бути спрямованою на вирішення певної проблеми чи на висловлення особистого погляду автора роботи на питання, яке розглядається в роботі.

Індивідуальне завдання складається з:

1. титульної сторінки,
2. змісту,
3. вступу (3-5 сторінок),
4. основної частини (10-15 сторінок),
5. висновків (2-3 сторінки),
6. списку використаної літератури,
7. додатків до індивідуального завдання (при необхідності).

Вступ має розкривати актуальність обраної студентом теми, її проблематику, мету написання роботи.

Основна частина роботи (може включати декілька підрозділів) має включати характеристику сучасного стану проблеми, опис нормативної бази, погляд різних авторів на цю проблему, позитивні й негативні наслідки, що виникають при розв'язанні даної проблеми.

Закінчення має включати обґрунтовані висновки студента щодо досягнення мети роботи, можливо, рекомендації до розв'язання тієї чи іншої проблеми.

Список використаної літератури необхідно скласти в певному порядку: спочатку наводять законодавчі й нормативні акти, статистичні довідники, потім загальну і спеціальну літературу за алфавітом.

2.6.1. Тематика КПЗ при вивченні модуля 1

1. Місце і роль організації туризму в системі менеджменту туризму в сучасних умовах.
2. Вплив розвитку туризму на економіку країни.
3. Історія виникнення туризму та його визначення на різних етапах розвитку.
4. Фактори, що впливають на розвиток туризму в Україні.
5. Характеристика стану та перспективи розвитку виїзного туризму в Україні.

6. Характеристика стану й перспективи розвитку в'їзного туризму в Україні.
7. Характеристика стану й перспективи розвитку внутрішнього туризму в Україні.
8. Привабливість туристських ресурсів України для розвитку міжнародного туризму.
9. Визначення пріоритетних напрямків розвитку туризму в Україні.
10. Роль і завдання всесвітніх туристських об'єднань і організацій загального характеру в розвитку світового туризму.
11. Роль і завдання всесвітніх туристських об'єднань і організацій галузевого характеру в розвитку світового туризму.
12. Роль і завдання регіональних туристських об'єднань і організацій загального характеру в розвитку туризму.
13. Роль і завдання регіональних туристських об'єднань і організацій галузевого характеру в розвитку туризму.
14. Спеціалізовані туристські об'єднання і організації. Їх роль і завдання у розвитку туризму.
15. Особливі туристські об'єднання і організації. Їх роль і завдання у розвитку туризму.
16. Українські туристські об'єднання і організації. Мета їх створення і функціонування.
17. Основні завдання державного регулювання туризму в Україні.
18. Порівняння туристських формальностей при організації виїзного туризму до різних країн світу.
19. Шенгенська угода та її значення для туризму.
20. Місце і значення туристських підприємств в економіці України.
21. Характеристика стану й перспективи розвитку туристських підприємств в Україні.
22. Мотиви вибору турфірми потенційним споживачем турпродукту.
23. Характеристика процесу спілкування з потенційним клієнтом тур фірми.
24. Соціально-психологічні особливості туристської діяльності.
25. Інтер'єр офісу туристського підприємства та його вплив на роботу з клієнтом.
26. Вплив кваліфікації персоналу на результати роботи турфірми.
27. Фактори, що впливають на прийняття рішення клієнтом турфірми.
28. Вплив рекламної діяльності на результати роботи туристського підприємства.

2.6.2. Тематика КПЗ при вивченні модуля 2

29. Значення ліцензування для розвитку нових партнерських відносин у сфері туризму.
30. Сучасний стан і тенденції розвитку сертифікації туристських послуг в Україні
31. Характеристика стану стандартизації туристських послуг в різних країнах світу.
32. Сучасні підходи до проектування турпродуктів.
33. Характеристика засобів просування турів на ринку туристських послуг.
34. Каталог туроператора як основний носій інформації для просування туристського продукту.

35. Формування збутової мережі.
36. Становлення і тенденції розвитку індустрії туризму.
37. Проблеми визначення якості туристського продукту та шляхи їх розв'язання.
38. Характеристика сучасних підходів до керування якістю турпродукту.
39. Стан і тенденції розвитку туристського ринку в Україні.
40. Характерні особливості й тенденції розвитку туристського ринку Європейського регіону.
41. Характерні особливості й тенденції розвитку туристського ринку Американського регіону.
42. Характерні особливості й тенденції розвитку туристського ринку Південно-Азіатського регіону
43. Характерні особливості й тенденції розвитку туристського ринку Азіатсько-Тихоокеанського регіону.
44. Характерні особливості й тенденції розвитку туристського ринку Близько-Східного регіону.
45. Характерні особливості й тенденції розвитку туристського ринку Африканського регіону.
46. Стан і тенденції розвитку конкуренції на туристському ринку України.
47. Основні напрямки удосконалення роботи туристських підприємств на базі впровадження досягнень науково-технічного прогресу.
48. Сучасний стан і перспективи розвитку страхування в туризмі.
49. Порівняння вимог до страхування туристів у різних країнах світу.
50. Аналіз факторів, що визначають ефективність страхування в туризмі.
51. Взаємозв'язок розвитку транспортної системи країни і розвитку туризму.

7. ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.

Самостійна робота як основна форма засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових занять та без участі викладача, передбачає особистісну орієнтовану організацію самоосвіти студента.

Діагностика якості самостійної роботи здійснюється викладачем при оцінюванні змістових модулів та на основі підсумкового контролю залікового модуля.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТУРИСТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Тема 1. Туризм як сфера підприємницької діяльності: поняття, організація, види та фактори, що на нього впливають

1. Наведіть визначення понять турист, туристська діяльність, туристські ресурси, рекреаційні системи.
2. У чому різниця між туристом та екскурсантом?
3. Яку роль відіграє класифікація туризму? На підставі яких критеріїв здійснюється диференціація туризму за видами?
4. Наведіть класифікацію туризму за різними ознаками, дайте стислу характеристику класифікаційних груп.
5. У чому полягає соціальна, гуманітарна та економічна функції туризму?
6. Які негативні наслідки розвитку туризму?
7. Дайте визначення туризму як соціально-економічної системи.
8. Назвіть фактори, що впливають на розвиток туризму.
9. Які особливості має туристська діяльність в Україні?
10. Які перспективи розвитку туризму в Україні?

Тема 2. Організація державного керування туристською діяльністю в Україні та міжнародна практика.

1. Які основні нормативно-правові акти регулюють туристську діяльність в Україні?
2. Яка основна мета державного регулювання туристською діяльністю?
3. Назвіть головні принципи державного регулювання туристської діяльності.
4. Які концептуальні завдання державного регулювання туристського бізнесу на сучасному етапі розвитку економіки?
5. Назвіть органи державного керування туристською діяльністю в Україні.
6. Що відноситься до інструментів державного регулювання туристської діяльності?
7. Що відноситься до туристських формальностей?
8. Які міжнародні документи регламентують туристські формальності?
9. У чому полягає роль туристського підприємства при дотриманні туристських формальностей?
10. Розкрийте сутність паспортно-візових формальностей.
11. Як пов'язані запрошення і віза?
12. Які фактори обмежують одержання візи?
13. В яких випадках можливо оформлення групової візи?
14. У чому особливість шенгенських віз?
15. У чому полягає сутність митних формальностей?
16. Які документи необхідно мати туристу при проходженні митного контролю?
17. З якою метою здійснюється валютний контроль?
18. Яке місце і роль санітарних(медичних) формальностей у розвитку

міжнародного туризму?

Тема 3. Туристське підприємство як суб'єкт господарювання, його основні цілі та організаційні засади створення.

1. Яка мета створення і функціонування підприємств?
2. Яке місце в економічній системі сучасного суспільства підприємство?
3. Наведіть класифікацію підприємств за різними критеріями.
4. Які елементи входять до зовнішнього середовища підприємства, як вони впливають на його діяльність?
5. Які елементи входять до внутрішнього середовища підприємства, як вони впливають на його діяльність?
6. Назвіть основні види діяльності підприємств.
7. Вкажіть характерні особливості туристських підприємств.
8. Які основні принципи діяльності туристських підприємств?
9. Що відноситься до ресурсного забезпечення діяльності туристського підприємства?
10. З чого складається процедура створення туристського підприємства?
11. Назвіть основні вимоги до офісу туристського підприємства. Які основні вимоги ставляться до персоналу туристських підприємств?
12. В яких випадках ліквідується туристське підприємство?
13. Який порядок ліквідації туристського підприємства?

Тема 4. Характеристика основних технологічних процесів на туристських підприємствах

1. Які типи підприємств існують у сфері туризму?
2. Назвіть основні завдання туроператорів.
3. Які основні функції притаманні турагентам?
4. Розкрийте сутність поняття технологія.
5. Що таке технологічний процес?
6. Які етапи створення нового турпродукту?
7. Які вимоги висувають до процесу обслуговування туристів?
8. Які фактори визначають рівень обслуговування клієнтів?
9. Які фактори впливають на рівень обслуговування клієнтів при купівлі туру?
10. Назвіть основні проблеми організації спеціалізованих видів туризму.
11. Яке значення для розвитку туризму мають виставки і ярмарки?
12. Яка різниця між виставками і ярмарками?
13. Які основні правила організації і проведення заходів виставочної індустрії?

Тема 5. Керування туристським підприємством.

1. Назвіть нові організаційні форми керування суб'єктами туристської індустрії в умовах глобалізації економіки.
2. Вкажіть основні особливості інтеграційних процесів у керуванні роботою підприємств та організацій туристської індустрії
3. Дайте визначення громадської організації.
4. З якою метою утворюються об'єднання туроператорів і турагентів.
5. Назвіть основні положення концепції корпоративних туристських продуктів.
6. Які існують методи планування роботи підприємства?
7. У чому полягає специфіка маркетингу послуг туризму?
9. Які основні напрямки рекламної діяльності застосовуються туристськими підприємствами?

10. Назвіть основні методи керування персоналом, що застосовуються на туристських підприємствах.

11. Назвіть основні принципи організації праці на туристських підприємствах.

12. Як проводиться організація розрахунків з клієнтами туристської фірми?

13. За якими основними показниками оцінюється діяльність туристського підприємства?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ТУРИСТСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

Тема 6. Ліцензування та сертифікація у туризмі. Національні та міжнародні стандарти

1. Які види діяльності у сфері туризму підлягають ліцензуванню в Україні?

2. Які органи державної влади в Україні проводять ліцензування у сфері туризму?

3. Вказати основні законодавчі документи, що регламентують проведення ліцензування в Україні?

4. Який порядок оформлення ліцензії на туристську діяльність?

5. Вказати основні умови ліцензування туристської діяльності.

6. В яких випадках ліцензія переоформляється?

7. В яких випадках видається дублікат ліцензії?

8. Яка періодичність проведення планових перевірок дотримання ліцензійних умов?

9. Які основні права й обов'язки комісії з перевірки за дотриманням ліцензійних умов здійснення туристської діяльності?

10. Який порядок оскарження висновків комісії за дотриманням ліцензійних умов здійснення туристської діяльності?

11. Назвіть основні правила сертифікації послуг у сфері туризму.

12. В яких випадках проводиться обов'язкова сертифікація?

13. Яка мета проведення додаткової сертифікації?

14. Яку інформацію містить сертифікат відповідності послуг у сфері туризму?

Тема 7. Туристський продукт, етапи створення, особливості його створення, просування та реалізації.

1. Назвіть складові елементи туристської індустрії.

2. Назвіть функції туроператорів як суб'єктів туристської індустрії.

3. У чому полягає сутність концепції генералізації туристського продукту?

4. Назвіть стадії життєвого циклу туристського продукту.

5. У чому полягають проблеми визначення якості туристського продукту?

6. Які основні принципи керування якістю туристського продукту?

8. Які існують інструменти керування якістю туристського продукту?

Тема 8. Ринок туристських послуг в сучасних умовах господарювання.

1. Які основні особливості функціонування туристського ринку?

2. Які перспективи розвитку туристського ринку?

3. Назвіть характерні особливості туристських ринків різних регіонів світу.

4. Дайте визначення туристського попиту та туристської пропозиції.

5. Які особливості мають туристський попит та туристська пропозиція?

6. Дайте визначення конкуренції.

7. Які конкурентні переваги мають туристські підприємства?
8. Які фактори впливають на зростання конкуренції на туристському ринку?

Тема 9. Договірні відносини в туризмі.

1. Що таке договір?
2. Дайте класифікацію договорів.
3. Які умови договорів є суттєвими?
4. Яку роль в договорі відіграють звичайні й випадкові умови?
5. Чому правильно укладені договори мають важливе значення для досягнення високого рівня якості туристського обслуговування?
6. Яку попередню роботу і чому необхідно провести туристському підприємству перед укладанням договору(контракту)?
7. Які нормативно-правові документи регламентують договірні відносини в туризмі на міжнародному й національному рівнях?
8. Які умови повинні містити договори між ініціативним і рецептивним туроператорами?
9. Які види транспорту входять до транспортної системи країни?
10. Які основні види транспорту застосовують в туризмі?
11. Які напрямки транспортного забезпечення існують в туризмі?
12. Які напрямки автопослуг застосовують в туризмі?
13. Які види потягів існують в системі пасажирських залізничних перевезень?

Тема 10. Організація надання послуг розміщення в туризмі.

1. Розкрийте сутність поняття “засіб розміщення”.
2. Як класифікуються засоби розміщення для туристів?
3. Назвіть основні вимоги до засобів розміщення.
4. Які основні особливості розміщення туристів у транспортних турах?
5. Які відомості повинен містити договір між туристським підприємством і підприємством – засобом розміщення?

Тема 11. Організація надання послуг харчування в туризмі.

1. Які існують типи систем громадського харчування?
2. Які існують режими приймання їжі туристами?
3. Які основні вимоги до організації харчування туристів у засобах розміщення?
4. Які особливості має організація харчування туристів у транспортних турах?
5. Які особливості має організація харчування туристів під час екскурсійного обслуговування?
6. У чому сутність ресторанної концепції харчування?
7. Що таке ресторанный ланцюг?
8. Яку інформацію повинен містити договір між туристським підприємством і підприємством харчування?

Тема 12. Страхування в туризмі

1. Що таке страхування?
2. Яка основна мета страхування?
3. Як класифікується страхування?
4. В яких формах може проводитися страхування?
5. Що таке вид страхування?
6. Які існують види страхування?
7. Що спільного й відмінного є між страховою подією та страховим випадком?
8. Які ризики існують в туризмі?

9. Які види страхування застосовують в туризмі?
10. Які існують форми страхування від нещасних випадків?
11. За яким напрямками здійснюється медичне страхування в туризмі?
12. Що таке страхування відповідальності?
13. За якими напрямками здійснюється страхування відповідальності в туризмі?
14. Яку необхідну інформацію повинен містити договір про страхування?
15. Які перспективи розвитку страхування в туризмі.

Тема 13. Надання супутніх послуг у системі туристської індустрії.

1. Яка роль курортів у системі туристської діяльності?

Назвіть типові для санаторно-курортного лікування заклади та визначить поле їх діяльності.

2. Які фактори впливають на психологічне й функціональне задоволення відпочиваючого в санаторно-курортному закладі?

3. З чого складається процес надання санаторно-курортних послуг?

4. Назвіть основні методи санаторно-курортного лікування.

5. Назвіть функціональні складові курортного підприємства.

7. Які перспективи розвитку санаторно-курортного комплексу України?

8. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ТРЕНІНГУ

Тематика: Вивчення туристичних ресурсів і об'єктів своєї місцевості

Порядок проведення:

1. Здійснити виїзд до відомих туристичних об'єктів області або міста.
2. Ознайомитися із специфікою туристичних ресурсів і об'єктів краю (міста).
3. На місцевості провести коротку оцінку придатності туристичних ресурсів для розвитку пізнавального та інших видів туризму.
4. Представити результати проведеного тренінгу у вигляді невеликого групового звіту про досліджені туристичні об'єкти.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі використовуються:

- лекції,
- практичні та індивідуальні заняття,
- групова робота,
- робота з картою,
- опрацювання матеріалів з мережі Інтернет,
- комунікативні техніки,
- реферування,
- методи опитування, тестування, ділові ігри тощо.

10. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

У процесі вивчення дисципліни «Організація туризму» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне тестування та опитування;

- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання КПІЗ;
- ректорська контрольна робота;
- інше.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Організація туризму» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту*:

Заліковий модуль 1 теми 1-5	Заліковий модуль 2 РКР (ректорська к/р)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ та тренінг)	Разом (%)
30%	40%	30%	100
Усне опитування під час занять (6 тем) – 5 балів за тему – макс. 30 балів; Модульна контрольна робота – макс. 70 балів	Усне опитування під час занять (7 тем) 5 балів за тему – макс. 35 балів; Модульна контрольна робота – макс. 65 балів	Підготовка КПІЗ – макс. 40 балів; Захист КПІЗ – макс. 40 балів; Участь у тренінгах – макс. 20 балів	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Проектор	1-13
2.	Система moodle.wunu.edu.ua	1-13
3.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1-13

12. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державна програма розвитку туризму на 2002 – 2010 роки. / Туристична діяльність в Україні: Нормативно – правове регулювання/ Роїна О.М. (2-е вид., змін. та доп.). – К.:КНТ,2006. – С. 30 – 41..
2. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з організації іноземного, внутрішнього, зарубіжного туризму, екскурсійної діяльності. / Туристична діяльність в Україні: Нормативно – правове регулювання/ Роїна О.М. (2-е вид., змін. та доп.). – К.:КНТ, 2006. – С. 57 – 69.
3. Порядок контролю за додержанням ліцензійних умов провадження господарської діяльності з організації іноземного, внутрішнього, зарубіжного туризму, екскурсійної діяльності. / Туристична діяльність в Україні: Нормативно – правове регулювання/ Роїна О.М. (2-е вид., змін. та доп.). – К.:КНТ, 2006. – С. 70 – 84.
4. Організація туризму: підручник / І. М. Писаревський, С. О. Погасій, М. М. Поколюдна та ін. ; за ред. І. М. Писаревського. 2-ге вид. перероб. і доп. – Х. : ХНАМГ, 2018. – 541 с.
5. Мальська, М. П. Світовий досвід розвитку туризму: підручник / М. П. Мальська, Н. М. Паньків, А. Б. Ховалко. – К. : ЦУЛ, 2017. – 244 с.
6. Медичний туризм : теорія та практика [Текст] : навч. посіб. / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун. – К. : ЦУЛ, 2018. – 128 с. – Режим доступу : <http://www.culononline.com.ua/catalog/ekonomika/medichniy-turizm-teoriya-ta-praktika-malska-m-p-bordun-o-yu-1/read>.
7. Галасюк С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посіб. / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов. – К. : ЦУЛ, 2017. – 178 с.
8. Забуранна Л. В. Конкурентостійкість підприємств сільського зеленого туризму: теорія, механізм формування та управління: монографія / Л. В. Забуранна, А. В. Кулік. – К. : ЦУЛ, 2018. – 292 с.
9. Замковий туризм в Україні [Текст] : навч. посіб. / М. Й. Рутинський. – К. : ЦУЛ, 2018. – 432 с. – Режим доступу : <http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2015/літз/Замковий туризм в Україні>.
10. Брич В., Охота В. Методологічні підходи до оцінки якості туристичних та готельно – ресторанних послуг// Інвестиції: практика та досвід, 2018. – №18.
11. Інформаційні системи і технології в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі: підручник / М. М. Скопень, М. К. Сукач, О. П. Будя [та ін.] ; за ред. М. К. Сукача, М. М. Скопеня. – К. : Ліра-К, 2018. 764 с.
12. Ярошевська О. В. Розвиток соціального підприємництва на базі туристичних підприємств України [Текст] / О. В. Ярошевська, І. В. Кулько-Лабинцева // Інвестиції : практика та досвід. – 2020. – № 11-12. – С. 3-7.
13. Доценко В. Ф. Ефективність менеджменту готельно-ресторанного бізнесу: критерій фінансових результатів [Текст] / В. Ф. Доценко, Ф. В. Косова, О. В. Ярошевська // Економіка та держава. – 2020. – № 6. – С. 28-33.